

Továbbhaladás feltételei – irodalom (5-6. évfolyam)

5. évfolyam

A sikeres osztályozóvizsga alapkövetelményei:

- A mesék:
 - A mese fogalma; a mesék csoportosítása (népmese, műmese, tündérmese, hősmese, csalímese, bolondmese, állatmese, reális mese, láncmese)
 - A mese jellemzői, meseformulák, jellegzetes meseszereplők.
 - Klasszikus meseírók ismerete (Andersen, Puskin, La Fontaine).
- Művek:
 - Tündérszép Ilona és Árgyélus
 - Fehérlófia
 - Csali mese
 - Bolond mese
 - A kakas és a pipe
 - Phaedrus: A farkas és a bárány
 - La Fontaine: A farkas és a bárány
 - Andersen: A teáskanna
 - A rendíthetetlen ólomkatona
 - Lázár Ervin: Virágszemű
 - Saint Exupery: A kis herceg (részlet)
 - Petőfi Sándor: János vitéz
 - A három műnem, azok jellemzőinek ismerete.
 - Az elbeszélő költemény meghatározása, jellemzői.
 - Alapvető költői szóképek, rímfajták, ritmusfajták felismerése.
 - A szűkebb természeti környezet, a szülőföld, a családi kapcsolatok.
 - A tájleíró költemény jellemzői.
 - Az útleírás, úti levél, tájleírás prózában.

- Az életkép, az idill a költészetben
- Petőfi Sándor: Szülőföldemen
- Petőfi Sándor: Az alföld
- Petőfi Sándor: Úti levelek (részlet)
- Arany János: Családi kör
- A teremtés , eredet, hagyomány motívuma
 - Alapvető történetek a görög és római mitológiából:
 - Párisz ítélete
 - Odüsszeusz kalandjai
 - Daidalosz és Ikarosz
 - Philémon és Baukisz
 - A “könyvek könyve”, a Biblia keletkezése, legfontosabb történetei.
 - A vízözön
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
 - A regény cselekménye, szereplői, szerkezete.
 - Konfliktusok a regényben.
 - A fő-, és mellékszereplők jellemzése.
 - A regény fő mondanivalója, üzenete.

Továbbhaladás feltételei

A tanulók tudjanak kívülről 10 verset. Legyenek képesek tanári segítséggel a tanult művekről rövid, egyszerű tartalmi, szerkezeti és stilisztikai elemzést készíteni. Tudják pontosan meghatározni néhány mű versformáját, ritmusát, műfaját. Írásbeli szövegalkotásban, feleleteikben használják a szakkifejezéseket, értelmezéseikben váljon hangsúlyossá az esztétikai szempont. Saját szavaikkal fogalmazzák meg a véleményüket, az ítéleteiket. Egy-egy óra anyagáról, egy-egy altémáról tudjanak önállóan vázlatot készíteni, saját vázlataik alapján tudjanak felkészülni. Megbeszélések, viták alkalmával legyenek toleráns vitapartnerek, saját véleményüket tudják határozottan képviselni. Kulturáltan tudjanak kommunikálni egymással egyszerűbb kérdésekről. A tanulók tudják csoportosítani, tipizálni a meséket, a mesetípusokhoz tudjanak példaszöveget rendelni, legalább egy hosszabb vagy két rövidebb mesét tudjanak kívülről. Tudjanak különbséget tenni népmese és irodalmi mese között, tudjanak híresebb mesegyűjtőkről, gyűjteményekről vagy magyar és külföldi

meseírókról. Ismerjék föl a mesék műfaji sajátosságait, tegyenek különbséget mese és valóság között, tudjanak felsorolni magyar mesehősöket. Tudják különválasztani törélmünk valóságos hőseit tőlük. Ismerjék a népköltészet mitológiai, vallási gyökereit. Értelmesen és pontosan tudják felolvasni a szövegeket, a kívülről mondott szövegeket tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tudják elmondani. Néhány fogalom jelentését ismerjék, tudják helyesen használni azokat. Olvasónaplójukban, jegyzeteikben tanári segítséggel maguk javítsák a hibáikat, legyenek képesek az órai megbeszélések alapján kiegészíteni, javítani saját munkáikat. Írásbeli munkáikban törekedjenek a pontosságra, szakszerűsége, szóbeli feladataikban a pontosságra, a helyes beszédre.

6. évfolyam

A sikeres osztályozóvizsga alapkövetelményei:

- Memoriterek
 - Toldi 1. ének 1-6. vsz.
 - Kőmíves Kelemenné 12. versszak
 - Az egriek esküje az Egri csillagokból
- A ballada jellemzői
- A legendárium
- Az allegória fogalma
- Arany János élete, művészete
- A Toldi keletkezése, mottó, cselekménye szerkezeti felépítése
- Egri csillagok keletkezése, forrásai, cselekménye- a történelmi regény fogalma
- A ballada fogalma: A walesi bárdok, Kőmíves Kelemenné
- Reneszánsz, barokk, felvilágosodás, kuruc költészet – fogalmak

Továbbhaladás feltételei

A tanulók tudjanak kívülről 6-8 verset, néhány prózarészletet és egy-két drámai jelenetet. Legyenek képesek tanári segítség nélkül is a tanult művekről rövid, egyszerű tartalmi, szerkezeti és stilisztikai elemzést készíteni. Ismerjék fel néhány fontosabb mű versformáját, ritmusát, műfaját. Írásbeli szövegalkotásban, feleleteikben használják a szakkifejezéseket is, értelmezéseikben váljon hangsúlyossá az esztétikai szempont. Tágabb összefüggések figyelembevételével fogalmazzák meg véleményüket, ítéleteiket. Egy-egy óra anyagáról, egy-egy altémáról tudjanak önállóan vázlatot készíteni, saját vázlataik alapján tudjanak felkészülni. Megbeszélések, viták alkalmával legyenek toleráns vitapartnerek, saját véleményüket tudják határozottan képviselni. Érvelési kultúrájuk legyen sokágú. Tudják csoportosítani és szembeállítani az érveket. Legyenek képesek a témával adekvát területekről

keresni indokokat, magyarázatokat, bizonyítékokat. Kulturáltan tudjanak kommunikálni egymással. A tanulók tudják csoportosítani, tipizálni a meséket, a mesetípusokhoz tudjanak példaszöveget rendelni, legalább egy hosszabb vagy két rövidebb mesét tudjanak kívülről. Értelmesen és pontosan tudják felolvasni a szövegeket, a kívülről mondott szövegeket tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tudják elmondani. Hangos olvasásuk legyen a szövegműfajhoz és a témához illő. Szituációs gyakorlatokban legyenek képesek a karakter megjelenítésére, a szövegmondás és játék ne váljon szét előadásukban. A legfontosabb fogalmak jelentését ismerjék, tudják helyesen használni azokat. A beszélő és elbeszélő szerepét tudják elválasztani és elbeszélő módokat tudják megkülönböztetni, a lírai beszélő szerepét tudják értelmezni. Feleleteikben és előadásaikban óvakodjanak az író és a műalkotás szövegében beszélő alak azonosításától. Olvasónaplójukban, jegyzeteikben maguk javítsák hibáikat. Írásbeli munkáik törekedjenek a pontosságra, szakszerűsége, szóbeli feladataikban a pontosságra, a helyes beszédre. Tudatosuljon bennük a divatszavak, töltelékszavak, a szlengből át vett elemek kerülésének elvárása.